

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 822)
miljøministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	23. februar 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljø- og Energiministeriets notat samt grundnotat om forslag til Kommissionens beslutning om en undtagelse for Danmark fra bilag III, stk 2(b) og artikel 9 i direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget.

MILJØstyrelsen 21. februar 2001

Internationalt Kontor/HK-r J.nr. M 1034-0051

MEM-0339-MST

NOTAT til EUROPAUDVALGET

Forslag til Kommissionens beslutning om en undtagelse for Danmark fra bilag III, stk 2(b) og artikel 9 i direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget.

På de følgende sider følger grundnotat om ovennævnte forslag.

Der forventes afstemning om forslaget den 28. februar 2001 ved komitéprocedure.

Formålet med forslaget er at imødekomme en ansøgning fra Danmark om en undtagelse fra nitratdirektivets generelle krav om, at der maksimalt må tilføres husdyrgødning svarende til 170 kg kvælstof pr. hektar (kg N/ha). Uden forslaget ville kravet skulle gennemføres i Danmark fra 19. december 2002. Danmark har søgt om en undtagelse fra kravet for kvægbrug med et sædskifte, hvor der dyrkes afgrøder med et sær ligt højt kvælsøftag på mere end 70% af bedriftens areal. Med forslaget lægger Kommissionen op til, at den danske

ansøgning om, at disse brug tillades at tilføre husdyrgødning svarende til 230 kg N/ha, kan imødekommes i første omgang frem til 1. august 2004 under iagttagelse af en række betingelser.

Det fremgår af aftalen om vandmiljøplan II, at Danmark skal ansøge Kommissionen om en undtagelse i overensstemmelse med ovenstående. En vedtagelse af forslaget vil indebære, at der fortsat vil være kvægbrug, som tilfører op til 230 kg N/ha på ca. 5 % af landbrugsarealet. Undtagelsen vil omfatte ca. 146.000 dyrenheder i kvæg svarende til ca. 15% af den danske kvægbestand og til knap 6 % af det samlede husdyrhold.

Det er regeringens opfattelse, at indholdet af Kommissionens forslag er tilpasset den eksisterende regulering af anvendelsen af husdyrgødning på en hensigtsmæssig måde. Det er ligeledes regeringens opfattelse, at en mindre del af kvægsektoren kan benytte sig af muligheden for at udbringe husdyrgødning svarende til 230 kg N/ha uden, at det har væsentlig indflydelse på effekten af den generelle miljøregulering af landbruget.

Regeringen agter at stemme for forslaget.

Skov- og Naturstyrelsen 21. februar 2001 Kontoret for landbrug og bioteknologi

GRUNDNOTAT

Forslag til Kommissionens beslutning om en undtagelse for Danmark fra bilag III, stk 2(b) og artikel 9 i direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget.

1. Status

Kommissionen har d. 24.01.2001 fremsendt ovennævnte forslag til medlemslandene. Forslaget har hjemmel i direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget (nitratdirektivet).

Forslaget forventes at blive sat til afstemning den 28. februar 2001 på møde i den tekniske komité under nitratdirektivet.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagets formål er at imødekomme en ansøgning fra Danmark om en undtagelse efter nitratdirektivets bilag III, stk 2b. Det fremgår af artikel 1 i Kommissionens udkast til beslutning, at Danmark har søgt om en undtagelse for kvægbrug med et sædskifte, hvor der dyrkes afgrøder med et særligt højt kvælstofoptag på mere end 70% af bedriftens areal.

Direktivets generelle krav er, at der maksimalt årligt tilføres husdyrgødning svarende til 170 kg kvælstof pr. hektar (kg N/ha). Der opereres med en overgangsfase frem til 19. december 2002, hvor der må tilføres 210 kg N/ha. Danmark har ansøgt om en undtagelse således at kvægbrug, der drives med ovennævnte sædskifte, i stedet kan udbringe husdyrgødning svarende til 230 kg N/ha.

Det fremgår af artikel 3 om gødningsanvendelse i Kommissionens forslag til beslutning, at der kan tilføres op til 230 kg N/ha på følgende vilkår:

- at den samlede kvælstoftilførsel per hektar svarer til 10% under økonomisk optimum for den pågældende afgrøde,
- at årlige gødningsplaner og regnskaber skal føres på hver enkelt bedrift,
- hver bedrift, som ønsker at benytte sig af undtagelse, skal i forbindelse med afgivelse af gødningsregnskab årligt meddele, om man ønsker at benytte sig af undtagelsen,

- at der tages jordprøver for identifikation af indholdet af kvælstof og fosfor i dyrkningsjorden (mindst hvert 3. år på mindst hver 5. hektar) med henblik på at gøde optimalt,
- at husdyrgødning ikke bringes ud om efteråret før slet af græs samt at ompløjning efterfølges af en afgrøde med et højt kvælstofbehov.

Det fremgår endvidere af artikel 4 i Kommissionens udkast til beslutning, at der vedrørende plantedække gælder:

- at 70% af arealet, som den pågældende bedrift har til udbringning af gødning, skal tilsås med græs eller græsefterafgrøde, roer eller afgrøder, som undersås med en efterafgrøde,
- at græsefterafgrøder ikke må ompløjes før 1. marts,
- at græsarealer i omdrift generelt pløjes sent om foråret,

Det fremgår af artikel 5 i Kommissionens udkast til beslutning, at undtagelsen gives under forudsætning af, at der gennemføres en overvågning af vandmiljøtilstanden i Danmark med hensyn til forekomst af nitrat. Resultaterne af den årlige overvågningsaktivitet skal fremsendes til Kommissionen ved udgangen af hhv. 2002 og 2003.

Beslutningen om at bevilge Danmark en undtagelse efter nitratdirektivet gælder frem til 1. august 2004 (artikel 6). Efter anmodning fra de danske myndigheder kan Kommissionen forlænge undtagelsen på baggrund af resultaterne fra overvågningen.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet. Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning af en allerede vedtaget rådsretsakt.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Krav om en maksimal tilførsel af husdyrgødning per hektar (*harmonikeravel*) er fastsat i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 550 af 24. juli 1998, som implementerer dele af nitratdirektivet. Den vil blive ændret i overensstemmelse med indholdet af Kommissionens beslutning om en dansk undtagelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Forslaget forventes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser for centrale eller decentrale myndigheder. Aktiviteter vedrørende overvågning vurderes at være indeholdt i vandmiljøplanens overvågningsprogram (NOVA) og aktiviteter vedr. kontrol er alene mindre tilføjelser til eksisterende kontrolaktiviteter.

Det vurderes, at forslaget vil medføre besparelser for kvægsektoren, idet omkostningerne ved en tilpasning til skærpede krav om tilførsel af husdyrgødning undgås.

Beskyttelsesniveau:

Kvægbrug skal i dag overholde en grænseværdi for tilførsel af husdyrgødning på 210 kg N/ha. Forslaget vurderes derfor reelt at indebære en videreførsel af det eksisterende beskyttelsesniveau, idet undtagelsen dog indebærer, at der fortsat vil være kvægbrug, som tilfører op til 230 kg N/ha på ca. 5 procent af landbrugsarealet. Uden forslaget ville samtlige danske brug skulle tilpasse sig direktivets krav om en maksimal tilførsel af husdyrgødning på 170 kg N/ha senest d. 19. december 2002.

Den større tilførsel af husdyrgødning vil medføre en mindre forøgelse i udvaskningen. Som det fremgår af Kommissionens eksaminering af den omfattende dokumentation, som Danmark har indgivet som baggrund for undtagelsen, så lægges der vægt på, at Danmark for andre driftsgrene af landbruget (svinebrug og fjerkræ) stiller krav om en maksimal husdyrgødningstilførsel på 140 kg/N ha, hvilket indebærer, at mere end 50% af det danske landbrugsareal maksimalt modtager husdyrgødning på et niveau, som ligger ca. 20% under direktivets krav.

1. Høring

Rammenotat om forslaget har været i skriftlig høring i miljøspecialudvalget. Der er modtaget bemærkninger fra Plantedirektoratet, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Danske Vandværkers Forening, SID, NOAH, Det Økologiske Råd og Danmarks Naturfredningsforening.

SID, NOAH, Det Økologiske Råd og Danmarks Naturfredningsforening mener ikke, at Danmark bør have en undtagelse fra direktivets generelle krav. SID og NOAH frygter, at en undtagelse for Danmark vil få andre lande til også at søge om undtagelser. Danmarks Naturfredningsforening mener, at undtagelsen harmonerer dårligt med vandmiljøplanen og ammoniakhandlingsplanen.

Hertil bemærkes, at det eksplicit fremgår af aftalen om Vandmiljøplan II, at Danmark skal søge om en dispensation som den, forslaget indebærer.

Det Økologiske Råd anfører, at forslaget ikke giver garanti mod overgødskning, idet kravet retter sig mod den enkelte bedrift. Rådet så hellere, at kravet rettede sig mod den enkelte mark. Rådet er samtidig af den opfattelse, at kravet om, at der skal tages jordprøver hvert 3. år for at identificere indholdet af kvælstof og fosfor, er utilstrækkeligt. Rådet anfører endvidere, at undtagelsen vil berøre ca. 25% af kvægproduktionen, hvilket ifølge Rådets opfattelse er for meget. Rådet foreslår, at undtagelsen kun bør rette sig mod små bedrifter.

SID anfører, at hvis der er flertal for undtagelsen, bør det sikres, at der gennemføres en offentlig kontrol af, om vilkårene for undtagelsen overholdes.

Danske Vandværkers Forening (DVF) anfører et generelt synspunkt om, at danske vandforsyninger ofte har problemer med nitrat, særligt i områder med store husdyrproduktioner, og at der er en tendens til stigende koncentrationer af nitrat på trods af initiativerne i vandmiljøplanen. DVF noterer sig, at forslaget langt henad vejen er i overensstemmelse med den eksisterende regulering af området. Samtidig anerkendes det, at kravet om dokumentation for jordenes indhold af kvælstof og nitrat muligvis vil føre til en bedre fordeling af husdyrgødningen, og at fristen for omplojning af græsefterafgrøder må siges at udgøre en forbedring i forhold til de eksisterende regler.